

Ecz. Güven ALPBAZ

muhasabe dosyası

Değerli Meslektaşlarım ;

Yazı yazmak, hele okunabilir nitelikte bir yazı yazmak zor iş. Konuşmak kolay ... Karşınızdaki kişiyle anlık ve hızlı bir iletişim içinde olursunuz. Konuşulan her şeyin irdelenmesi zordur. Ama yazı okunur, bir kez daha okunabilir. Üzerinde düşünülüp incelenebilir. Derginize yazı yazmak istediğimde, belli bir konu değil, içimden o an gelenleri yazmayı arzuladım. Onun için dilim sürçerse affola...

Meslek hayatım kırkıncı yılın içinde. Klasik tanımla; ne çabuk geçmiş yıllar. Bu yılların yirmibeşi ecza depoculuğu yaparak geçti. İlk oniki yıl eczanem vardı. Son üç yıldır yine eczanem var. Eczacılık toplumda genel olarak mali yönüyle yorumlanır. Halbuki gönül işidir, sorumluluğu yüksektir. Bu bilinmez... Ayrıca ülkemizin bence en önemli ihtiyacı olan disiplin kavramına en çok yaklaşmış bir meslektir. Tüm kalbimle ifade ediyorum; bütün ticaret hayatı ve serbest meslek kazançları eczacılık disiplininde olursa, ülkemiz anında büyük güç kazanır.

Bu kadar disipline edilmiş bir meslek içinde olmamıza rağmen, bizim de buna ekleyeceğimiz davranışlar olacaktır. Özellikle mesleğe yeni başlamış kardeşlerime, gelecekte mali disiplini kendileri açısından da kontrol altında tutacakları birkaç önerim olacak. Dilerim yararlı olur. Mali disiplinin en önemli sonucu doğru vergidir. Doğru vergi; gerçek kazancın vergilendirilmesi ve bunun karşılığında yıllarca duyulacak huzur ve güvendir. Ülkemizde bu tür tanımlar pek benimsenmemiştir. Oysa ki Atatürk bu görevi; "Vergi vatani görev kadar kutsaldır." şeklinde tanımlamıştır. Bu tanım; vatani görevi vazgeçilmez gören anlayışımızı, vergi ödemeye

taşımadığımızı düşündürüyor... Basit tanımla Atatürk ilkelerine bağlıyım diyenin vergi kaçırmaması gerekmez mi? Ama verginin Atatürk ilkeleri içinde yorumlanması birçok meslek mensubunun işine gelmez... Vergi kavramını bir de dini inançlar içinde yorumlayalım. İslam'da yüce Allah'ın "Bana her türlü hakla geliniz ama kul hakkıyla gelmeyiniz!" isteği kullarına, başta peygamberimiz Hz. Muhammed ve din büyüklerince devamlı iletilmiştir. O zaman şu soruyu sorabilir miyiz? Ödenmeyen vergide kul hakkı var mıdır? Bu soru toplumu ikna edici biçimde sorulmamış ve cevaplandırılmamıştır. Herkes kendi kanaatini ifade eder. Bence ödenmeyen vergide kul hakkı vardır. % 95'i Müslüman olan ülkemizde vergi kaçağı olan kesimleri temsil edenlerin de yaklaşık olarak % 95'i Müslümandır. Ben, kalben iyi duygularla inancımı yaşayan vatandaşlarımıza bu kavram dini inanç içinde bu yaklaşımla anlatılıp, onlar ikna edilirse; daha disiplinli olarak vergiye sahip çıkacaklarına inanıyorum. Hükümetimiz emeklilerden fiş toplamayı kaldırdı. Bunu % 5 zam olarak yansıttı. Şimdi emekli-bana lazım değil diyerek- fiş istemiyor. Maliye Bakanlığı fahri milyonlarca görevlisini bir anlamda devre dışı bıraktı. Halbuki emekliye ; size zam veriyorum ama bunun kaynağını toplayacağınız ve her alışverişte isteyeceğiniz fişler oluşturacaktır, deseydi, emekliler buna sahip çıkardı. Niye böyle yapıldı? Anlamak mümkün değil...

muhasebe dosyası

Değerli meslektaşlarım; biz mesleğimizin her yönüyle övünebiliriz. Ama bu övünç içinde sorumluluğumuzu hiçbir zaman eksiltmemeliyiz. Bu yazımda ağırlık mali yönümüzde oluştu. Böyle devam edeceğim. Şimdi genç meslektaşlara önerilerime geçiyorum. Bir emtiayı alıp satan için, kazanç ve vergi şöyle oluşur. Bu kavrama Brüt Kazanç (Kar) diyelim.

$$\text{Brüt Kazanç (Kar)} = \left\{ \begin{array}{l} \text{Dönem Sonu} \\ \text{Mevcut Emtianın} + \\ \text{Maliyetten Değeri} \end{array} \right\} + \left\{ \begin{array}{l} \text{Dönem} \\ \text{İç} \\ \text{Satış} \end{array} \right\} - \left\{ \begin{array}{l} \text{Dönem Başı} \\ \text{Mevcut Emtianın} + \\ \text{Maliyetten Değeri} \end{array} \right\} + \left\{ \begin{array}{l} \text{Dönem} \\ \text{İç} \\ \text{Alış} \end{array} \right\}$$

$$\text{Brüt Kazanç - Dönem İç} = \text{Net Kazanç (Vergiye tabi olan kazanç budur)} \\ \text{(Kar) Gider}$$

Tüm bu değerler elbette KDV hariç değerlerdir.

Bu tanımlamayı meslek hayatımın ilk yıllarında Sn.Ecz.Mustafa Soysal öğretmişti.Kendisine şükranım hala sürer. Bu kavramı basit bir uygulama ile açalım :

01.01.2006 tarihinde açılan bir eczanenin 01.01.2006-31.03.2006 dönemindeki Brüt ve Net kazançlarını hesaplayalım:

Veriler :

01.01.2006 tarihinde açılan bir eczanenin İlk açılış ilaç stoğunun maliyetten değeri = 15000 ytl olsun.

02.01.2006 31.03.2006 Alış Tutarı = 40000 ytl

01.01.2006 31.03.2006 Satış Tutarı = 65000 ytl

01.01.2006 31.03.2006 Dönem İç Gideri = 17000 ytl
(Açılış sabit maliyetleri de düşünülerek...)

31.03.2006 işgünü sonunda Mevcut Emtianın Maliyetten Değeri = 11450 ytl

Hesaplama :

Brüt Kazanç = (11450 + 65000) (15000 + 40000) = 21450 ytl

Net Kazanç = 21450 17000 = 4450 ytl Vergiye tabi kazancı olmuş olur.

Bir başka örnek olarak ;

Eski bir eczanenin 01.01.2006-31.12.2006 dönemindeki Brüt kazancını hesaplayalım:

Veriler :

01.01.2006 tarihine (31.12.2005'ten) devredilen emtianın maliyetten değeri = 25000 ytl

01.01.2006-31.12.2006 Alış tutarı = 90000 ytl

01.01.2006-31.12.2006 Satış tutarı = 108000 ytl

31.12.2006 tarihi işgünü sonunda Mevcut Emtianın Maliyet değeri = 27250 ytl

Hesaplama :

Brüt Kazanç = (27250 + 108000) (25000 + 90000) = 20250 ytl olur.

Değerli meslektaşlarım; bu kar tespitine eklenecek istisnai bazı kazanç unsurları olabilir. Satış hizmet primi, herhangi bir demirbaş satışı vb. unsurlar kazanca eklenir. Ama yukarıda yazdığım genel unsur ticaretin kazancının en kısa yorumudur. Denklem içindeki değerlere değinelim

Dönem Sonu Mevcut Emtianın Maliyetten Değeri= Sayımla belirlenir. Çeşitli envanter maliyeti hesaplama yöntemleri vardır. Ortalama maliyet, İlk Giren İlk Çıkar gibi..Tek tek her kalemin maliyetini hesaplamanın çok zor olacağı açıktır. Fakat fiyat değişimi, iskonto farklılıkları ve benzeri unsurları topluca dikkate alarak kolayca anlamlı bir hesaplama yapmak için toplu iskonto düşümü gibi yöntemler kullanılabilir .Burada bulunan sonuç bir dönem sonra denklemin karşı tarafına geçeceği için toplu

muhasebe dosyası

iskonto düzeltmeleri ile envanter maliyet değeri tesbitindeki % 1-2 puanlık hatalar bir dönem sonra kendini telafi edecektir.

Dönem İçi Satış=Mesleğimizde satışın neredeyse % 95'i resmi satış ve katılım payıdır. Bir eczacının kötü niyetli olarak bir hasılat kaçırmayı % 5 lik pay içinde yapabilmesi mümkündür ki hiçbir eczacı bunu yapmaz diye düşünüyorum. Hangi mesleğin hasılatı % 95 disipline edilmiş , sadece % 5 i kendi davranışına bırakılmıştır? Noter veya birkaç örnek hariç hasılat disiplini mükellefin elindedir. Mesleğimizin bu yönüyle ne kadar övünsek azdır.

Dönem Başı Mevcut Emtianın Maliyetten Değeri=Anlık bir değer olarak zaten dönem başında belirlenmiştir. Değiştirilemez bir kavramdır.

Dönem İçi Alış=Alışlarımız % 100 faturalıdır. 25 yıllık ecza depoculuğumda hiçbir meslektaşım faturasız emtia istememiştir. Ki zaten bizim faturasız emtia satmamız mümkün değildi. Ama meslektaşlarımızın böyle bir eylem içinde olmadıklarının görülmesi de ayrı bir övünç kaynağıdır. Çok istisnai olarak birkaç meslektaşımız bu kavramları zorlamış, fakat yapılan kontroller üzücü sonuçlar çıkarmıştır.

Değerli meslektaşlarım; bu kadar disipline edilmiş bir meslek organizasyonunda mükemmel ulaşmanın bizim açımızdan iki kolay unsuru kalmıştır:

1)Dönem sonu mevcut emtianın maliyet değerini doğruya en yakın şekilde hesaplayabilmek.

2)Dönem içi giderlerinin doğru vesikalandırılması.

İnanıyorum ki ; meslektaşlarım bu iki kavramı daha da titiz inceleyerek , vergi tabloları içindeki liderliğimizi daha ileriye götüreceklerdir. Bu kavramlara olan hakimiyetiniz , mali müşavirinizle yıllarca sürecektir. Bu sorumluluğunuzu en güvenli yapıya götürecektir. Aldığımız kültür içinde mali konuların matematiksel irdelenmesi bizler için esasında en kolay problemdir. Konuya birazcık eğilmek yeterli olacaktır. Daha detaylı konuşmak isteyen meslektaşlarımla her zaman fikir alışverişinde bulunmaya hazırım.

İçimden bunları yazmak geldi. Bizim kuşakta otomasyon yoktu. Hep elişi hesaplamalar yapıldığı için her dönem sonu hesabı bir korku üretti. Yıllarca muhasebecimizin yapacağı-Facit hesap makinesi ile yapılan- toplamalar bile hata kaynağı olabileceği endişesi yaratırdı. Şimdiyse kullanılan teknoloji yüksek. Depolarla alım mutabakatı sağlamak saniyelik bir iş. Bir anlamda; ayların hesabı birkaç saatte incelenip doğrulanabiliyor. Bu yazıyı bir oturuşta yazdım. Bu konuda söyleyeceklerim şimdilik bu kadar.

Tüm meslektaşlarıma içten sevgi ve iyi dileklerimi sunuyorum. Bizim için çalışan meslek teşkilatı görevlilerimize ayrıca içten şükranımı yineliyorum. Gönülden selam, sevgi ve saygılarımla...

Ecz.Güven ALPBAZ